

Hervorming van het pensioenstelsel Job Swank

Wim Dreesseminar

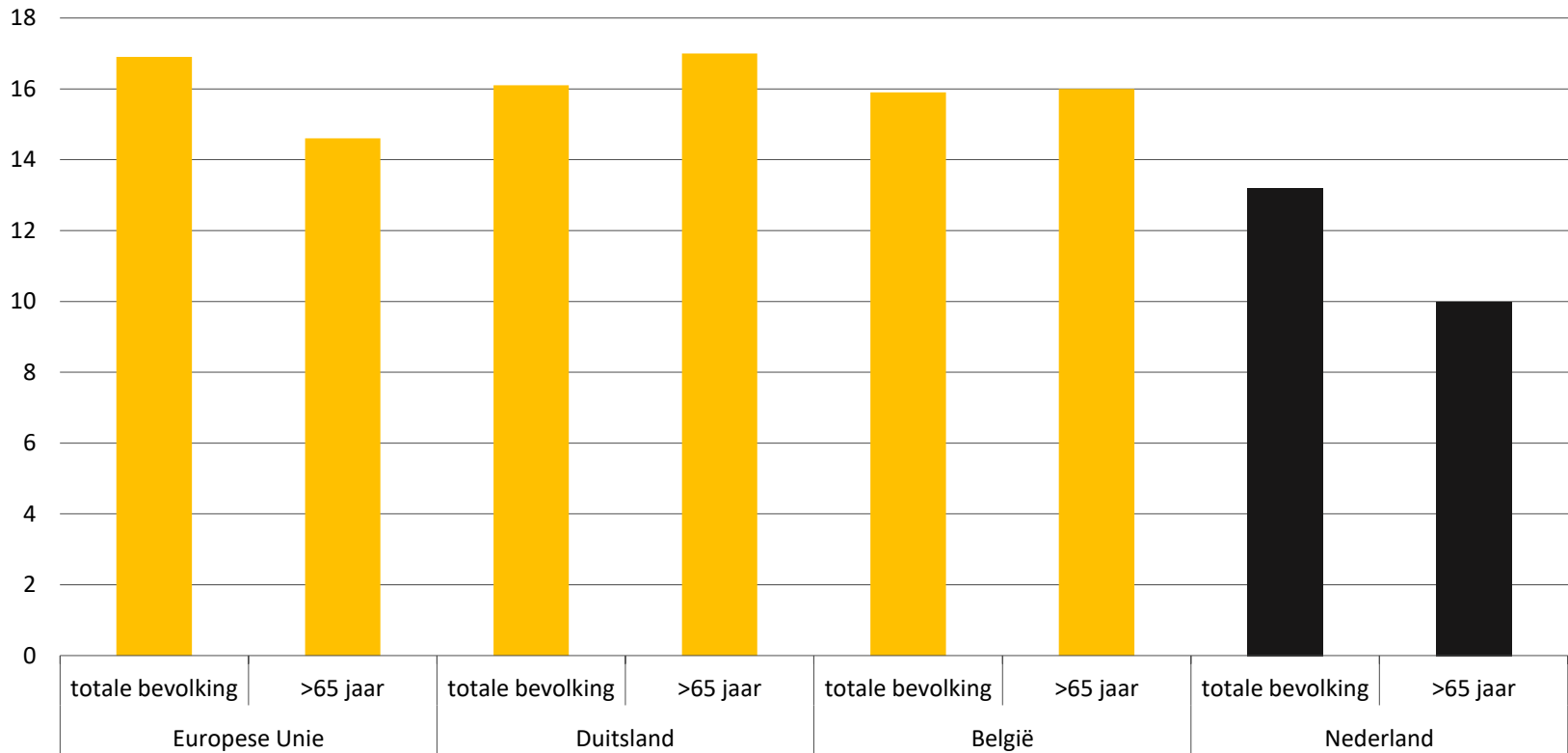
14 maart 2019

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

Huidig stelsel heeft nog altijd verdiensten...

Armoede onder gepensioneerden (procenten)

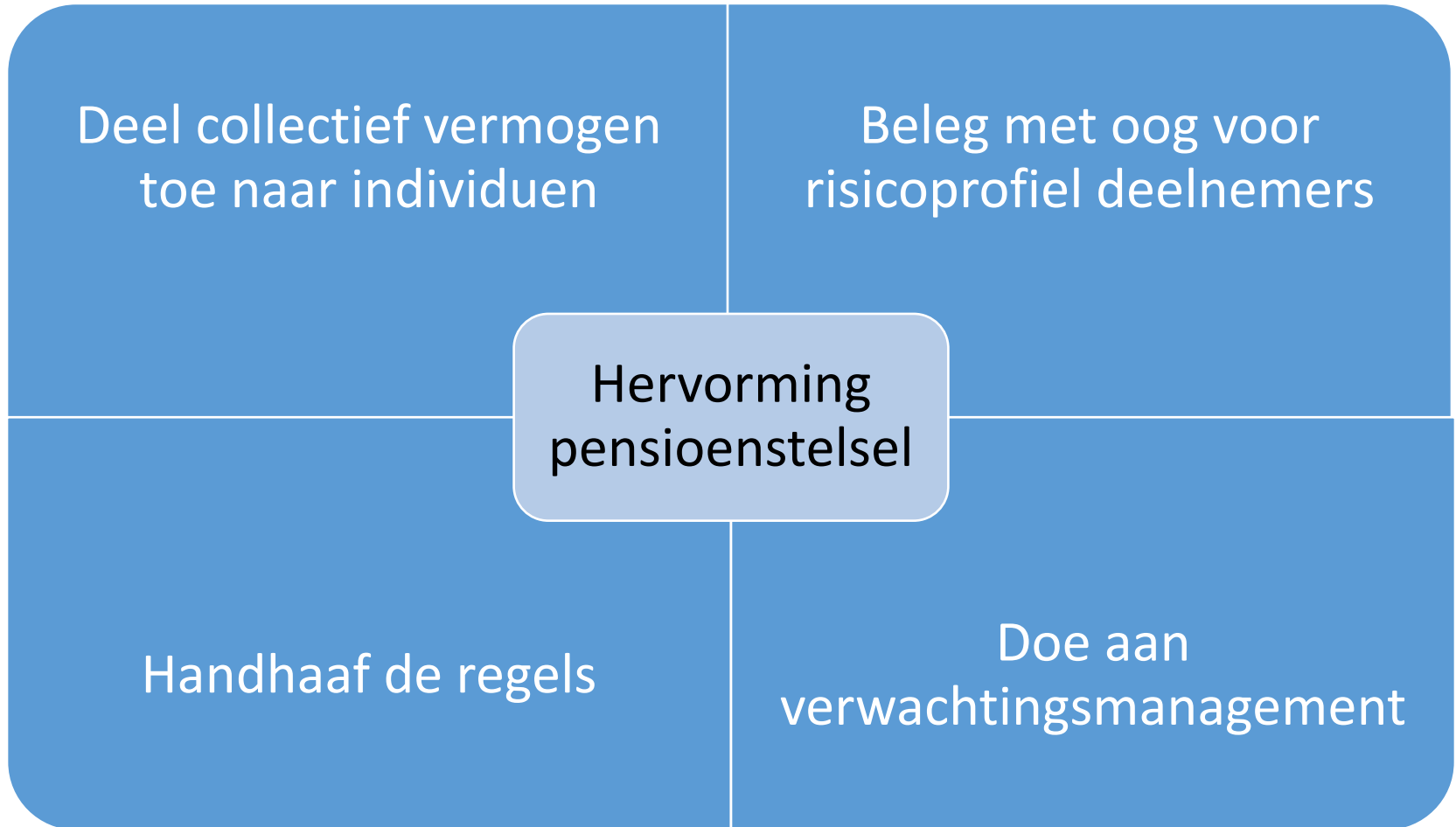
Kortingen of premieverhogingen vermeden door regels aan te passen

- Periode waarover dekkingstekort is toegestaan, opgerekt van 1 naar 3 naar 5 jaar
- Premie hoeft niet langer bij te dragen aan herstel
- Premie-inleg bepaald op basis van verwacht aandelenrendement
- Kortingen uitgesmeerd over 10 jaar
- ...
- Eindeloze discussie over rekenrente

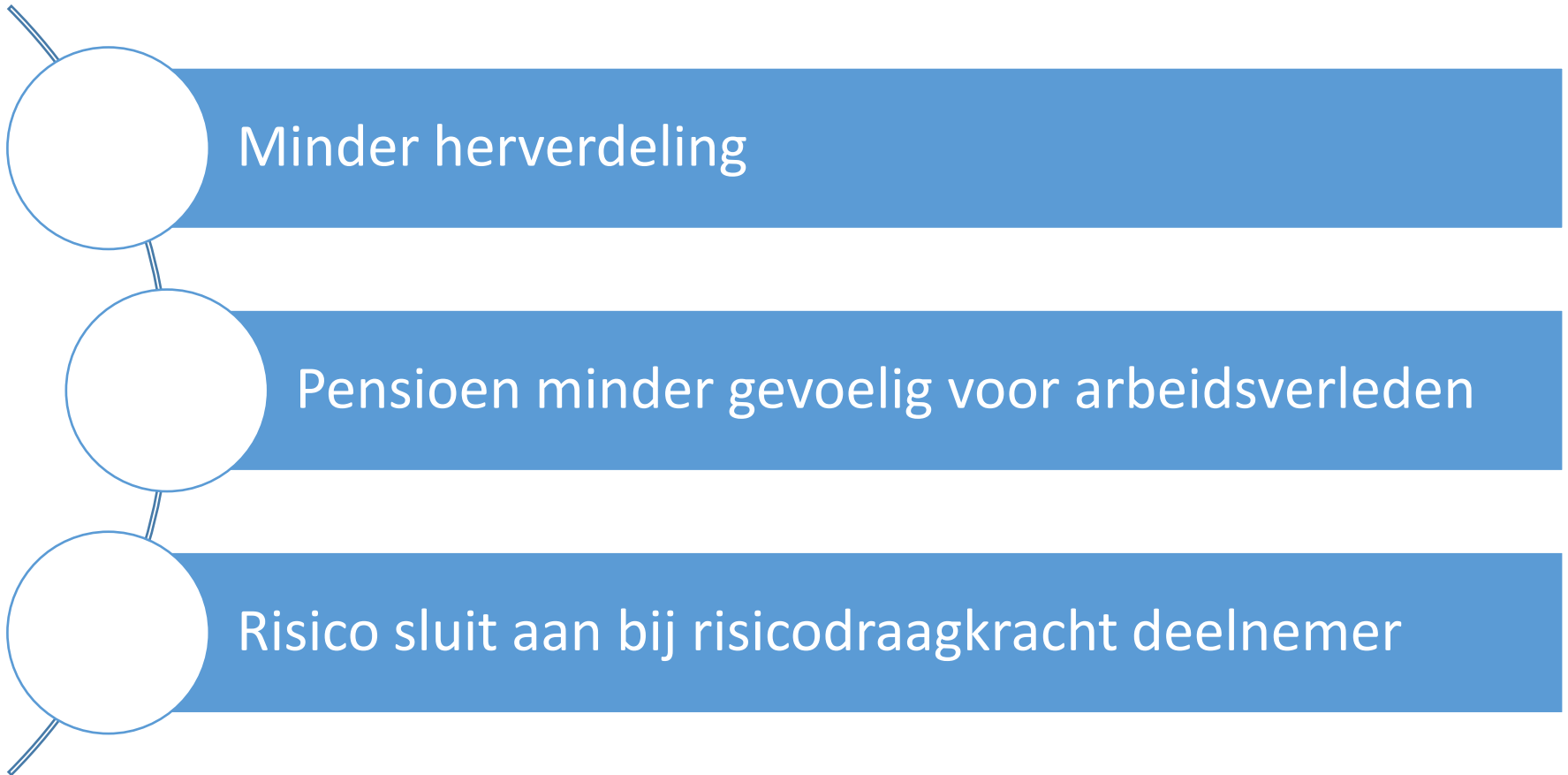
Hervorming met oog op andere omgeving

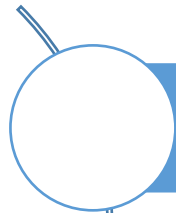
Stappen in de richting van een nieuw stelsel

Waar zit de winst?

Andere consequenties

Het pensioenvermogen stijgt niet

Pensioenrechten worden beweeglijker

Hoe gaan we de puzzel leggen?

Nominale en reële rente in Nederland

(1) gedefleerd met CPI.

Bron: DNB en CBS